

Hei til Christine og styret i SAPT

På styremøtet 5 desember ble det avtalt at jeg skulle utarbeide skriftlig grunnlag til to saker, og det følger vedlagt.

Det to første ukene i mars er jeg i USA, så jeg må melde forfall til styremøtet 13 mars. Det er usikkert om min vara kan møte for det er Ridderrenn den uken etter det jeg forstår, men Ove Ronny kan snakke for seg selv. Om det skulle være slik at ingen av oss kan møte kan jeg evt sende inn kommentarer til sakliste og sakspapirer når disse er klar.

Med vennlig hilsen Sølvi Marie Risøy, leder Blindeforbundet Hordaland, tlf 41123871

1. Relasjonen mellom SAPT, brukerne og NAV

På styremøte i SAPT 5 desember ble det orientert om at SAPT er i ferd med å utvikle beskrivelser av relasjonen mellom SAPT og NAV. Brukerrepresentanten Sølvi Marie Risøy tok da opp behovet for å gå opp denne relasjonen og forhindre at SAPT utvikler i seg i retning av et "forkontor" til NAV.

Utgangspunktet var en konkret brukererfaring fra høsten 2015 der SAPT nektet å bistå en blind i å søke programmet "Tango Touch" med begrunnelse: "Nav har alt sagt at det blir avslag". Dette programmet var frem til da blitt innvilget til dem som trengte det, men brukeren ble nå henvist til å ta taxi frem og tilbake til Voksenopplæringen og oppta tid hos en synspedagog hver gang vedkommende ville øve på skriving. Dette er ikke samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Programmet koster pr i dag 1900 kroner. Alle blinde må uansett ha talesyntese på sin PC så dette kommer ikke i tillegg. Nav var etter argumentasjon fra brukeren enig i at dette var en sak som burde prøves da den nye løsningen ble mye dyrere enn å innvilge programmet. Men SAPT sin konsulent nektet fremdeles. Alle ferske blinde er i en svært vanskelig situasjon, og brukeren så ikke annet alternativ enn å søke om det vedkommende fikk hjelp til å søke om, og dermed ble det tusenvis av kroner og tid til reise og opphold hos voksenopplæringen og NAV opplevde ikke korrigering.

Forvaltningsloven § 11 angir at alle forvaltningsorgan har en alminnelig veiledningsplikt som en del av saksgangen. Når det er kjent for forvaltningsorganet at borgeren er funksjonshemmet, f.eks syns- eller hørselshemmet, bør denne veiledningsplikten sees å være skjerpet. I tillegg er SAPT en organisasjon som har som formål å gi bistand til disse gruppene. Bistand er et sterkere begrep enn

veiledning, "bistand" innbefatter også et substansielt bidrag fra SAPT. Stort hjelpebehov fører dermed til at en skal få mer hjelp.

Når det fra SAPT sin side i diskusjonen av overnevnte sak argumenteres med at det er uansett "brukeren som søker selv", så det brukeren som søker "med bistand fra SAPT". I en situasjon der brukeren nettopp har mistet synet må det kunne forventes at denne bistanden er stor da det er vanlig at en på dette tidspunktet har problem både med å lese og å skrive. I følge årsmeldingen fra 2016 er det tre kategorier "blind" som SAPT yter tjenester til, totalt utgjør disse 7 % av registrerte brukere, så en kan anta at personer som blir blind hvert år utgjør under 1% av nye brukere det året. Det vil ikke være urimelig at denne gruppen får god oppfølging fra SAPT og at dette også inkluderer omfattende bistand når det gjelder utredning av hjelpemiddelbehov og søknader om hjelpemidler.

I Norge er vi heldige å ha en stor og veldrevet velferdsstat. Likevel er funksjonshemmede generelt, og syns- og hørselshemmede spesielt, utsatte grupper som ofte ikke er i stand til å kjempe sin egen sak eller har den nødvendige fagkompetanse til å gjøre alle de beste vurderinger. Derfor har velferdsstaten ordninger, som SAPT, som skal hjelpe når en selv ikke kan. Selvsagt vil funksjonshemmede noen ganger ikke selv ha full oversikt over alt som finnes av hjelpemidler og hvilke fordeler og ulemper som er med de ulike hjelpemidlene. Men, det er viktig at SAPT sin posisjon som en selvstendig faglig instans, som gjør selvstendige faglige vurderinger, blir bevart. SAPT abdiserer hvis disse avgjørelsene blir overlatt til NAV som i eksempelet over. Da blir SAPT et bidrag til en dysfunksjon i velferdsstaten.

Det følger etter brukerrepresentantens forståelse naturlig fra at SAPT bistår i søkeprosessen og at SAPT også bidrar om brukeren vil klage på NAV sitt vedtak - om dette vedtaket er i strid med faglige og samfunnsøkonomiske vurderinger. Det vil følge naturlig at dersom SAPT sine vurderinger og råd til brukeren avviker fra NAV sitt vedtak så bør SAPT fremdeles stå for disse vurderingene om brukeren vil klage. er det kritikkverdig om SAPT ikke bistår med å skrive klager i situasjoner som beskrevet over.

Det er tre former for korrektiv som er lagt inn i hvordan NAV hjelpemiddelsentralen fungerer - det er nye forskrifter fra staten, NAV sine endringer i bruk av skjønn og avgjørelser i trygderetten. Minst en av disse korrektivene blir satt ut av funksjon om SAPT ikke bistår brukerne i klage på avgjørelser hos NAV hjelpemiddelsentralen.

Som brukerrepresentant ber jeg om at vurderingene over tas inn i saken som forberedes til møtet i mars og deretter fanges opp i dokumenter som beskriver relasjonen mellom bruker, NAV og SAPT

2. Lønnskompensasjon eller honorar til brukerrepresentanter

Med støtte fra Blindeforbundet Hordaland og Hørselshemmedes Landsforbund Hordaland ønsker brukerrepresentantene Sølvi Marie Risøy og Mattias Viktorsson å fremme følgende til den bebudede sak om honorar/lønnskompensasjon på styremøte i mars:

Synshemmede og hørselshemmede er grupper som kommer svært dårlig ut i samfunnet når det gjelder innflytelse og levekår. Begge grupper faller i stor grad ut av arbeidslivet, graden avhenger av hvor omfattende syns- eller hørselsnedsettelsen er og når i livet den inntreffer.

Det er svært mange råd, utvalg, prosjektgrupper og så videre som er i behov for brukerrepresentasjon og disse henvender seg til Blindeforbundet Hordaland og Hørselshemmedes landsforbund. Det er ikke store mengder av syns- og hørselshemmede som er aktive som frivillige i disse organisasjonene, og det er ikke alle som har interesse av eller forståelse for arbeid på systemnivå. Det kan derfor bli stor belastning på enkelte. Organisasjonene er heller ikke økonomisk sterke. Funksjonshemmedes organisasjoner skiller seg derfor fra fagforeninger, idrettslag, og andre som søker innflytelse.

Når SAPT har styremøte sitter alle, uten brukerrepresentantene, med lønn fra sin arbeidsgiver. SAPT stiller ikke spørsmål ved om deres kompensere er verdt lønn. Dette gjøres bare med brukerrepresentantene. Forhåpentligvis er det ikke en antakelse av at alle funksjonshemmede er uføretrygdet som ligger til grunn for dette.

Syns- og hørselshemmede faller i stor grad utenfor i arbeidslivet. Det er krevende å holde seg i arbeid når en er alvorlig syns og hørselshemmet. SAPT bør ikke legge stein til byrden.

Syns- og hørselshemmede bør representeres av de som syns- og hørselshemmede selv har valgt til å representere seg. Dette er syns- og Hørselshemmedes politikere som bruker fritiden sin på å arbeide interessepolitisk for gruppen. Det er urimelig at SAPT som benytter seg av denne kompetansen skal forvente at syns- og hørselshemmedes arbeidsgivere skal betale for at SAPT får tilført kompetanse. Arbeidsgivere bør ikke få enda flere grunner enn dem de mener de allerede har for å ikke ansette hørsels- og synshemmede.

Konklusjon: Brukerrepresentanter i SAPT bør få lønskompensasjon/honorar på lik linje med de andre styremedlemmene

Sendt fra min iPad